

HUDUDIY VAKILLIK ORGANLARI VA JAMOAT O'RTASIDAGI KOMMUNIKATSIYASINI TADQIQ ETISHDA IVENT TAHLILNING QO'LLANILISHI

*TSTU- Toshkent davlat transport universiteti
SSH-3guruhi talabasi Naimov Elmurod*

Annotatsiya: Ushbu maqolada Ivent analiz turining qo'llanilishi orqali Hududiy vakillik organlari va aholi o'rtasidagi kommunikatsiya munosabatlarini o'rganishga bag'ishlanadi. Informatsiya "Telegram" messenjeri va Navoiy viloyat hokimligi axborot xizmati yordamida qilindi. Bu orqali aholining elektron hukumatga ishonchi, BIG DATA axboritini qay darajada qabul qilishi haqida keltirilgan.

Статья посвящена исследованию коммуникационный отношений региональных представительных органов власти и населения посредством использования событийного анализа. Сбор информации осуществлялся с использованием мессенджера Telegram и информационной службы администрации области Навои. Данная информация позволяет судить об уровне доверия населения к электронному правительству и восприятию информации BIG DATA.

This article is devoted to the study of communication relations between regional representative bodies and the population through the use of Event analysis. The information was collected using the Telegram messenger and the Navoi region administration information service. This information provides information on the level of trust of the population in electronic government and the acceptance of BIG DATA information.

Kalit so'zlar: Ivent-tahlil, aholi, kommunikatsiya, informatsiya, PR,

Zamonaviy ijtimoiy va siyosiy kommunikatsiyalar sharoitining dinamik ravishda o'zgarib borishi natijasida hokimiyat va jamiyat o'rtasidagi o'zaro ta'sir usullari jiddiy sifat o'zgarishlariga uchramoqda. Hokimiyatni tashkil etish va siyosiy boshqaruvning demokratik usullari tranzitiv jarayonlarning o'zgaruvchanligi, hamda ijtimoiy kommunikatsiyaning yangilangan amaliyoti ta'sirida aholiga murojaat qilishning yangi formatiga o'tmoqda.

Bugungi kunda hokimiyat odatiy bo'lmagan kommunikativ maydonga — ijtimoiy tarmoq hamjamiyatlariga kirishga va ular bilan «gorizontal muloqot» olib borishga majbur bo'lmoqda. Endilikda nafaqat kommunikatsiya oqimlarining yo'nalishi, balki o'zaro ta'sir qoidalari, uning mazmun-mohiyati va kontentning semantik tarkibi ham o'zgarib bormoqda.

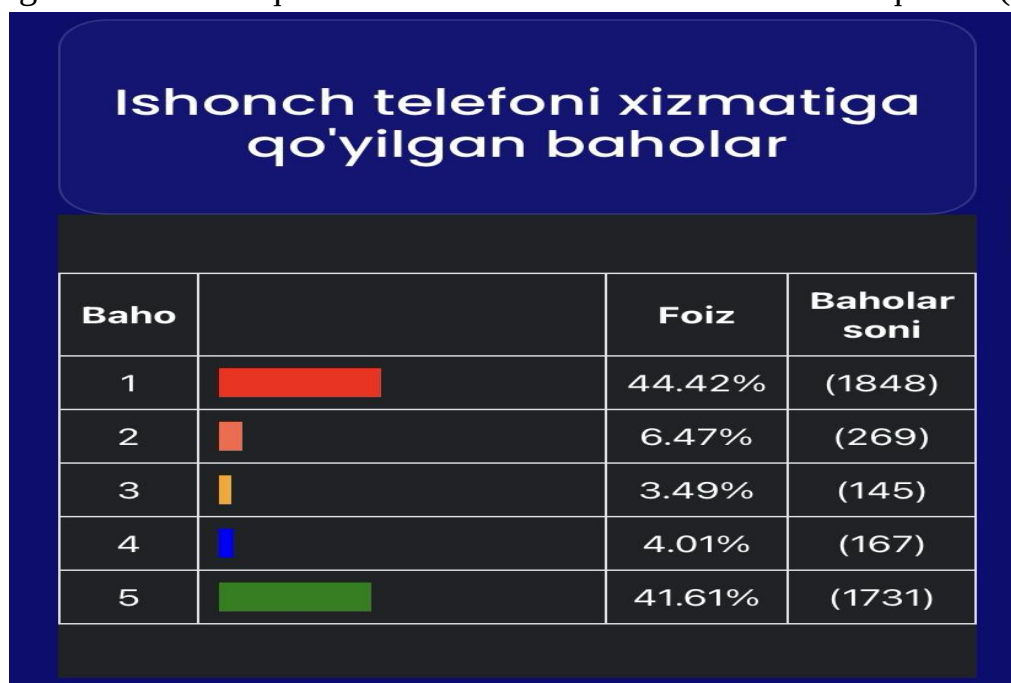
Hokimiyat uchun ham, jamoatchilik uchun ham yangi bo'lgan internet makonidagi voqealar yoritilishini o'rganishning qulay va samarali usullaridan biri bu

ivent tahlilidir. Bu usul kontent axborot maydonini o'rganadi, uning asosiy xususiyatlarini aniqlash, uning ichki tuzilishini ham, ijtimoiy tizimdagi mavqeini ham qayta qurish, umumiy nutq doirasidagi funksional va semantik ahamiyatini aniqlash va uni turli nuqtai nazardan baholash imkonini beradi. Ushbu tadqiqot usulining o'zi 1960-yillarda, ijtimoiy fanlarda miqdorni aniqlash va keng millatlararo taqqoslashlarga qiziqish paydo bo'lgan paytda paydo bo'lgan. Dastlab bu usul siyosiy voqealarni o'rganish uchun ishlab chiqilgan bo'lib, u asta-sekin ijtimoiy va iqtisodiy faoliyatni tadqiq qilish amaliyotiga o'tdi, professional muloqot sohasida umumiy ish uslubiga aylandi.

Ivent tahlili o'rganilayotgan faktning xarakteristikasi sifatida "hodisa" va "hodisa bilan bog'liq" tushunchalariga asoslanadi. Tor ma'noda, tadbir ma'lum PR maqsadlarini hal qilish uchun tashkil etilgan maxsus tashabbus sifatida tushuniladi.

O'rganilayotgan kontekstda ivent deganda, ma'lum darajada jamiyat uchun ahamiyatli bo'lgan ma'no yoki o'zgarishlarni o'z ichiga olgan shaxsiy yoki jamoat hayotidagi deyarli har qanday fakt (uyushgan va uyushmagan) tushunilishi mumkin. Iventlarni tahlil qilish ob'ekti nafaqat hodisalarning o'zi, balki ular haqidagi ma'lumotlar (xabarlar) hisoblanadi. Shuning uchun voqeani ommaviy axborot vositalarida aks ettirilgan kontent deb hisoblash mumkin, lekin u haqidagi fikr yoki uning fikr yetakchilari tomonidan muhokama qilinishi emas, balki Ijtimoiy voqelikni o'zgartiradigan fakt hisoblanmaydi.

Usulni qo'llash o'rganilayotgan mavzuni yoki tashkilotni hujjatlashtiradigan ommaviy axborot vositalari va onlayn voqealarni tanlashni, tanlangan hodisalarni hisoblash birliklarini aniqlashni va keyin ularning eslatmalarini sifat jihatidan tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Hodisalarni tahlil qilish jarayoni ikkita ketma-ket bosqichni o'z ichiga oladi: 1-bosqich: hodisalar ma'lumotlar bazalarini qurish (belgilangan

mezonlar bo'yicha indekslangan umumlashtirilgan, relyatsion analitik ma'lumotlar

bazalari); 2-bosqich: gipotezalarni ishlab chiqish va shunga o'xshash muhim baholashlar uchun kommunikativ jalb qilish nuqtalarini ko'rsatishga qodir bo'lgan aloqa model(lar)ini (PR strategiyalari) yaratish uchun xulosalarni shakllantirish.

Keltirilgan ma'lumot grafiki orqali biz Navoiy viloyati "Ishonch" telefoniga qo'yilgan baho bilan tanishib chiqishimiz mumkin. Bu orqali biz aholining 2ga bo'linishini kuzatishimiz mumkin. Bu orqali analizimizning dinamik usulidan foydalansak aynan yaqqol 2ta senariy va bir nechta sabalarni ko'rib chiqsak shuni prognoz qilishimiz mumkin, ya'ni bu ko'rsatkich aholining siyosiy ongi rivojlangani sari aynan qaysidir ko'rsatgichga qarab o'zgararish kuzatiladi. Yoki, bu ko'rsatkich keyinchalik boshqa baholanishga bo'linib ketadi va kelajakda hech qanday keskinliksiz vakillik organlari va xalq o'rtasidagi munosabatlarni muvozanatda saqlab turadi.

Birinchi baholanishni ko'rib chiqsak, 44,42% aholining 1baho qo'yganligiga bir nechta sabab keltirib o'tishimiz mumkin. Asosiy sabab muammolarining hal etilmaganligi sababli shunaqa baholanish qo'yilgan. Va bu ko'rsatkich keyinchalik o'zgarishi yoki umuman o'zgarmasligi mumkinligini prognoz qilishimiz mumkin.

Keyingi ko'rsatkich (2-3-4) baholanishni olgan (umumiy 14%) hisobga olinmaydigan kichik ulush deyishimiz mumkin. Lekin, realist tarafdin qarasa, neytral, mutanosib fikrdagi odamlar amalda bo'lishmaydi.

So'ngi(ijobiy) baholashni analiz qilsak, hozrda uncha sezilarli darajada bo'lmasa ham(41.61%) ko'rsatilayotgan bo'lsa, keyinchalik bu ko'rsatkich "Elektron hukumat" ning rivojlanishi sayin aholining siyosiy ongida va xizmat ko'rsatish sifatining yaxshilanishiga olib kelishi mumkin. Lekin vaqt hech qachon bir xil kechmagani kabi aholining manfaatlarini qondira olmagan hukumatda zaiflik kuzatilsa, albatta hukumatning o'zgarishiga olib kelishi mumkin.

Va shuni xulosa qilib o'tish zarurki, 1mln aholining faqatgina 4160 kishisi xizmat ko'rsatish sifatini baholashgan. Buning ichida ovoz bermagan va umuman bu xizmatdan foydalanmagan. Va bittagina ko'rsatkich orqali aholining 2ga bo'linishiga fakt qilib ko'rsata olmaymiz

Navoiy viloyati	Obunachi	Postlar	Video lavhalar
Instagram	6ming	412	350+
Telegram	22ming	1mln	12.600
Facebook	667	2ming+	500+

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev tomonidan qabul qilingan "Elektron hukumat" to'g'risidagi qonunga asoslanib, bugungi kunda axborotning elektronlashishi, endi xalqning eng yangi ma'lumotlar va yangiliklar bilan xabardor bo'lish uchun ko'proq OAVga e'tibor berish kuchaydi.

Ko'rsatilgan ma'lumotlarga qarab biz albatta bir nechta xulosalarga kelsak bo'ladi. Albatta ko'rsatkichlar hozirgi vaqtda past bo'lsada, ivent tahlil orqali bu ko'rsatkichlarning o'sishini prognoz qilsak bo'ladi. Vaqt o'tgani bilan Navoiy viloyatining 100% elektron hukumat tizimiga o'tishini kuzatmaymiz chunki, hali ham an'anaviy usul foydalanuvchilari bo'ladi. Bunga vakillik organlariga bo'lgan ishonchsizlik emas, balki ayrim odamlarning komplekslariga bog'liq.

Xulosa

Ivent tahlil usulining qo'llanishini o'rganganimizda avvalo asosiy subyektlarini olib o'tdik. Bular vakillik organlari va xalq. Ularning siyosiy munosabatlari dinamikasini ko'rib chiqqanimizda, ular o'rtasida hali ziddiyat vujudga kelmagani va bu munosabatlar vaqt o'tgani bilan ham salbiy o'zgarishga uchramasligi prognozini qildik. Ivent analiz tor tahlil usuli emas, va o'ziga dinamik, kontent va boshqa tahlil usullarini o'z ichiga oladi. Hokimiyatning aholiga nisbatan PR qo'llashi orqali o'ziga auditoriya yig'ishi, auditoriya hozircha bu usulga neytralligini ko'rsatib berdi. 2ta subyekt orasida qaysi birining harakati ko'proq aktiv va pozitivroq degan savolga hokimiyat deb javob berib o'tsak bo'ladi, jamoatniki esa harakat jihatidan neytral lekin hokimiyatga nisbatan munosabati pozitiv. Yaratilgan maqolada albatta faqatgina 1ta pozitsiya tarafini oqlash noto'g'ri chunki bu tahlil usuli siyosiy emas, shaxsiy bo'lib qoladi. Odamlarning hali ham veb saytlar orqali emas, to'g'ridan to'g'ri munosabatlariga sabab elektron hukumat hali beri rivojlanayotgani, lekin shunga qaramay odamlar fikrida salbiy munosabat qoldirmayotgani uzoq vaqt barqaror rivojlanishga yaqqol sabab bo'lib bera oladi

Foydalanilgan adabiyotlar:

<https://old.navoi.uz/uz/> Navoiy viloyati hokimiyati rasmiy sayti

https://www.renessans-edu.uz/files/books/2024-12-18-11-19-36_f702a74d878a5419637ce9fc0d0a9516.pdf

https://t.me/navoiy_hokimligi